

De Chadar, een unieke trekking over de bevroren Zanskar-rivier

Nog nooit ben ik zoveel met de voorbereidingen bezig geweest als voor deze trekking. Ik wil niets aan het toeval overlaten en zeker zijn dat ik met het juiste materiaal vertrek voor deze uitzonderlijke wintertrekking.

Hoe groot de nieuwsgierigheid is naar het onbekende, zo klein is ook mijn hartje en met vele vragen en onzekerheden vertrek ik naar Ladakh. Veel twijfels of dit toch wel niet te gevaarlijk zal zijn, niet te koud, en zoveel meer ... maar de nieuwsgierigheid naar het zo unieke van deze reis haalt toch de bovenhand. En zo vertrekken we op 18 januari 2010 met een groep van 13 Anders Reizigers naar het noorden van India.

De heenvluchten verlopen zéér vlot en zo zien we slechts een halve dag na vertrek de zon opkomen op de besneeuwde toppen van de Trans-Himalaya die onder ons liggen. Het is de mooiste vlucht ooit maar als de stewardess meldt dat we in Leh op 3500 m geland zijn waar de temperatuur -20°C bedraagt, trek ik maar vlug mijn donzen jas en muts aan want het grote avontuur gaat nu echt beginnen.

De eerste dag en nacht zijn voor mij het koudst. Mijn lichaam heeft duidelijk nog tijd nodig om zich aan te passen. Overdag valt de koude heel goed mee en kan het zelfs behoorlijk warm zijn maar eenmaal de zon ondergaat, duiken de temperaturen ook de diepte in.

We houden het rustig de eerste dagen zodat ons lichaam zich aan de hoogte kan aanpassen want met hoogzeikete worden we liever niet geconfronteerd.

De spanning stijgt want vandaag zal onze Chadar-trekking aanvangen.

De dag verwelkomt ons met een laagje sneeuw maar al vlug krijgt de zon de bovenhand. Na de laatste wasbeurt met een emmer heet water rijden we met de bus tot voorbij het dorpje Chilling. Op een bepaald moment stopt de bus bij een grote groep mensen die blijkbaar onze dragers zijn. Zo'n 40 mannen staan er klaar met hun sleetjes om ons te helpen deze trekking te realiseren. Alles wordt in goede banen geleid door onze Zanskar-gids, Thashi. De andere gids, ook ene Thashi, die van Ladakh spreekt vloeiend Engels en neemt zowel het culturele aspect als de taak van hulp-gids op zich. En zo vertrekken we met onze twee Thashi-gidsen, twee koks, drie helpers en 40 dragers over de bevroren Zanskar-rivier op weg naar Padum.

De blikken van ieder van ons spreken boekdelen. Hoe gaat dat ijs aanvoelen? Is het glad, ga ik vallen, is het ijs dik genoeg, kraakt het, kom ik misschien in het water terecht, is mijn uitrusting goed? De eerste stapjes op het ijs zijn net zoals een peuter die zijn eerste stapjes in het leven zet. Eerst wat onzeker, aftastend en dan een gejuich en een goed whaw-gevoel omdat dit toch wel iets heel speciaals is; ik stap, ja ik stap op het ijs. Ik glijd vooruit en val even later op het ijs! Het heeft echt een heel speciaal gevoel, de kriebels in je buik en constant de onzekerheid of je toch maar niet gaat vallen. Maar al bij al valt het best mee met die valpartijen, die houden we nog te goed voor later als het echt héél glad wordt.

De eerste dag is bij wijze van spreken slechts een opwarming. Na anderhalf uur bereiken we onze kampplaats waar de tenten in volle zon staan en het aangenaam vertoeven is. Met enkele verkennen we de zijvallei met schitterende watervalletjes en bizarre vormen in het ijs. Eenmaal de zon onder is, duiken de temperaturen de diepte in en wordt het zelfs -15°C . De kok serveert voor het eerst zijn lekkere maaltijd die hij in deze onmogelijke temperaturen moet bereiden. We zien een grote zak bevroren kippen maar de verse groenten daarentegen zijn maar schaars. Alles bevriest en het is dan ook een huzarenwerk om hier eten te koken. Ook de eieren zijn een verhaal apart. Ze bewaren in deze temperaturen is onmogelijk, dus worden een dozijn eieren één na één gebroken en in afsluitbare potten bewaard.

Ook al duikt de temperatuur al goed onder het vriespunt we blijven elke avond opnieuw met alsmaar meer personen letterlijk nakaarten. Goed ingepakt en bij een dampende kop thee spelen we Koreaanse Bridge (of de vrije vertaling: Chinees poepen) en maken veel plezier. En dan komt het pijnlijkste moment: de koude slaapzak inkruipen. Maar de Ladakhi hebben er iets op gevonden om de pijn te verzachten. Voor de liefhebbers zijn er warmwaterzakken, zalig!

Een nacht met weinig slaap, zoals vaak op trekking en zeker die eerste nachten maar ook dat hoort bij het avontuur. Het andere pijnlijke moment van de dag is dan weer uit de warme slaapzak kruipen, brrrr. Ook hier hebben de Ladakhi iets om de pijn te verzachten. Je krijgt namelijk een lekkere warme kop thee aangeboden terwijl je nog eventjes mag nagenieten in je warme slaapzak maar in een tent die volledig bevroren is en meer van een ijspaleis weg heeft. Daarna krijgen we een kommetje warm waswater dat al vlug koud is en dat na enkele dagen al niet meer nodig is. De vochtige doekjes zijn gemakkelijker als je tenminste zo slim bent om ze bij je in de slaapzak te doen of tussen je twee matrasjes te leggen. Anders is deze ijsblok onmogelijk te gebruiken. Hetzelfde verhaal met mijn contactlenzen en de vloeistoffen. Al wat niet mag bevriezen moet in de slaapzak, samen met nog wat kleren en alzo bevat die slaapzak 's morgens een grote rijkdom aan onbevroren en warme goederen.

De eerste test van het schoeisel is gebeurd, sommigen passen zich aan, andere schoenen, rubberen overtrekken met pinnen, halve stijgijsers, speciale overschoenen, witte Indische legerlaarzen. Het is een groot gamma van winterschoeisel dat de extreme koude maar ook de kans op water moet doorstaan.

Als ingepakte michelinmannekes zet de groep zich weer in beweging, terug over het gladde ijs op weg naar de volgende kampplaats.

Als je dacht ijs te kennen dan wordt hier al heel vlug je kennis grondig bijgeschaafd want wat we van vormen, diktes, kleuren, etc. ... allemaal te zien krijgen tart elke verbeelding. We zien versteende golven en versteende watervallen maar ook ijs waaronder het water nog stroomt en waar je stenen kunt zien liggen. Nu eens is het ijs zó helder en dan weer ondoorzichtbaar wit en mat of volledig verbrijzeld. We zien ijs dat zo omhoog geduwd is dat het meer dan een meter boven alles uit torent en opengebarsten is als een ontplofte vulkaan. Er zijn plaatsen waar er diepe sporen te zien zijn alsof er vrachtwagens over gereden hebben. Op andere plaatsen kan je witte vormpjes in de diepte zien en na veel zoeken zelfs een hartje! Soms moet je zelf opletten om niet in een diepe gleuf terecht te komen of ervoor zorgen dat je de gladde helling goed opkomt en dan weer niet afglijdt. Het is soms met vallen en opstaan, maar iedere keer als iemand tegen het ijs gaat, lachen we met ons eigen gestuntel.

Er is geen vaste weg over het ijs, de route loopt waar het ijs het beste is, de ene keer aan de linker oever en dan weer naar de overkant waar er minder water is en het ijs harder is. Soms moeten we onze rugzak afdoen en onder een overhangende rots doorkruipen met onder ons nog een smal stuk ijs met het stromende ijsskoude water langs ons ... spannend! Op bepaalde plaatsen is er geen doorkomen aan en moeten we omhoog klauteren over de stenen en sneeuw om dan een eind verder terug op het ijs uit te komen. Gezien van boven, heeft de bevroren Zanskar een heel andere kijk, zeker ook de moeite.

We weten heel goed dat niemand in het water mag terechtkomen. Waar de stroming groot is, kan het ijsskoude water je zeer vlug meesleuren en dan is het einde zeer vlug nabij. Om onze alertheid te blijven stimuleren, vertelt de gids een verhaal van een drager die in het water terechtkwam en voor wie alle hulp te laat kwam.

We zijn er ons terdege van bewust dat we de gids moeten volgen, zeker daar waar we kort bij het stromende water komen of waar het ijs dunnetjes is. Met een stok in de hand tast hij het ijs af en leidt hij zijn kudde deskundig stroomopwaarts.

De dragers die elke morgen loterij houden om uit te maken met welk stuk bagage ze die dag op pad gaan, passeren ons in de loop van de voormiddag. Ieder heeft een sleetje mee waarop de bagage ligt en voortgetrokken wordt. Het is een schitterend zicht om hen bezig te zien en het is een lange rij, de Himalaya-karavaan die al groetend en zingend ons glijdend passeert.

De meeste van hen dragen de witte Indische legerbotjes of andere rubberen laarzen en velen ook nog de lange donkerrode traditionele klederdracht. De "Djule-roep" hoor je ze één na één zeggen en na een paar dagen krijg ik eveneens de groet van " Djule Amma-le" te horen wat betekent "Eerbiedwaardige Moeder".

's Avonds zie je overal uit de grotten rook en lichtjes van hun houtvuurtjes komen, waar ze gezellig samen zitten te eten, te kaarten en de koude te trotseren.

De vierde dag staan we plots voor een moeilijke passage. We moeten omhoog klauteren en dan weer steil omlaag en deze keer kunnen we niet ontsnappen aan het water dat tot onze kuiten komt. Dit is de ultieme schoenentest en de meesten komen er goed vanaf. Enkele hebben natte voeten en zijn blij als we later in een klein huisje onze natte spullen aan het kacheltje kunnen drogen. Wat een luxe, een huisje zo primitief en vuil en toch is het een welgekomen dak boven ons hoofd. Maar de echte uitdaging staat ons nog te wachten.

's Anderdaags vertrekken we bij een temperatuur van -20°C , het is berekoud! We wandelen al vlug in een smaller wordende kloof in de schaduw met boven ons een stralend blauwe hemel. Plots staan we met onze voeten in het water. De gids Thashi gaat alsmaar verder, gevolgd door de kok en stilaan ook enkele van de deelnemers. De anderen wachten wijselijk af. We zien ze alsmaar dieper en dieper in het water gaan. Het water komt een stuk boven de knieën ... brrr!

Hoe ver nog? Hoe diep? Hoe koud? ... De tweede gids Tashi gaat kijken en ik zeg hem dat hij moet doorgeven dat we niet verder gaan als dat zo diep is. De Zanskar Thashi wil eerst nog verder en vlug want het water stijgt maar even later keert ook hij terug en we beslissen dat we allemaal terugkeren en dat degene die nat zijn tot hun dijen zich vlug moeten gaan opwarmen.

Het water stijgt zienderogen en de drie helden van onze groep komen uit het water en dadelijk bevriest alles wat nat is. In het water waar de temperatuur nog net boven het vriespunt is, viel het nog mee zeggen ze maar eenmaal blootgesteld aan temperaturen van -20°C zijn het precies ijspegels. Vlug terug naar dat huisje en terug de drogingsceremonie van gisteren herhalen. Maar deze keer gaan ook de broeken, zelfs de onderbroeken uit want ook die waren nat. Brrr!

Maar met geniepige oogjes zei de oudste van de bende: "Dat was nog leuk hoor!"

Die namiddag verkennen we met de droogblijvers het hoger gelegen dorpje Nerak dat in de winter geen toeristen ziet. Dit schitterend gelegen dorpje verrast ons allemaal met zijn vriendelijke bewoners en charmante huisjes. We worden uitgenodigd voor een kopje boterthee met tsampa, een lokale lekkernij voor de liefhebbers.

Doordat de waterstand te hoog blijft, komen er geen mensen van de Zanskarkant en daarom besluiten we om onze route helemaal te wijzigen.

In twee dagen gaan we langs een zijvallei op weg naar het mooi gelegen Lingshed, gekend voor zijn tegen de bergwand gebouwde klooster. Een smalle doorgang die enkel in de winter toegankelijk is - daar men over een stroompje met pakken sneeuw erop wandelt - brengt ons via het klein dorpje, Skumpatta over de pas naar het afgelegen Lingshed. We genieten van deze totaal andere tocht dan voorheen en op de pas kunnen we eindeloos ver kijken en zien de ene besneeuwde bergkam na de andere.

Een bezoek aan de gompa (= het klooster), het nonnenklooster en genieten van een zonnige dag zal ons altijd aan Lingshed herinneren.

We zoeken naar alternatieven om toch maar onze weg naar Padum verder te zetten en in theorie lukt het allemaal maar het zal tenslotte de Zanskar-rivier met zijn te hoge waterstand zijn die beslist dat we niet verder richting Zanskar gaan maar wel via dezelfde weg terugkeren. De

terugweg, met zijn risico's kennen we reeds en we hopen dat de toestand van het ijs nog optimaal is. De veiligheid gaat boven alles. Zeker met zo'n grote groep moet je steeds vooruitdenken.

Ook al is de terugweg ons bekend toch is ze weer de moeite. Nu klimmen we terug de pas omhoog, niet in een stralende zon zoals vorige keer maar met een wolkendek waaruit er later sneeuw valt. De zonnige lentedag van gisteren is nu een echte winterdag geworden. Als we na de smalle kloof en de pittige afdaling terug voet zetten op het ijs van de Zanskar, is de verwelkoming voor de meeste een harde valpartij. De verse sneeuw op het ijs zorgt voor een spekgladde ondergrond waardoor de meeste zich niet recht kunnen houden. Lachen is gegarandeerd.

Bij het naderen van de kampplaats van Nerak met zijn huisje, zien we vele tenten staan en zijn we haast zeker dat ook wij buiten moeten slapen. Één van onze keukenhelpers was echter vooruitgelopen en was net voor de andere groep aangekomen ... en had onze vuile kamers gereserveerd, wat een opluchting! Weer kunnen we onze besneeuwde kleren drogen aan het kleine kacheltje en als beloning van een lange dag, maak ik echte Belgische chocoladepudding, heerlijk!

Nog drie dagen genieten we van de Zanskar, nu in volle zon en met een schitterende blauwe hemel. Dan is het einde van deze unieke Chadar trektocht in zicht. We nemen afscheid van onze gids, de Zanskar Thashi en zijn 40 dragers die ons vergezelden. Zonder hen was deze trekking niet mogelijk geweest, dat beseffen we maar al te goed.

Met de keukenploeg en de andere gids, de Ladakhi Thashi, rijden we naar Likir en wandelen we de volgende twee dagen naar Themisgam. We zien er een heel ander stukje Ladakh. De dorpjes, de besneeuwde bergen in de verte, de gekende kloosters van Likir, Rizong en Alchi en de laatste wandeldagen voegen nog een extra mooie afsluiter toe aan deze al zo speciale reis.

We waren klaar om terug naar Delhi te vliegen maar daar besliste het weer anders over. Pas na vijf dagen, met telkens weer 's morgens opnieuw stand-by op de luchthaven te moeten zijn, konden we eindelijk uitvliegen. Iedereen was euforisch toen we net voor zonsondergang de lucht in gingen en drie dagen later dan gepland in België toe kwamen.

We hadden het onderweg al tegen elkaar gezegd: nooit meer zal reizen na deze trekking nog hetzelfde zijn ... en dat zou bij afloop ook zo blijken. Bij ieder van ons heeft deze reis een bijzondere indruk nagelaten. Het is dan ook met een dubbel gevoel dat we afscheid van elkaar nemen. Met alles wat we samen doorstaan hebben, is het saamenhorigheidsgevoel in deze groep zeer groot geworden.

De Chadar, ... de mensen, de beperkte hygiëne, de bevroren Zanskar, het ijs, de valpartijen, het water, de koude, de sneeuw, de winter in Ladakh - Zanskar, de kaartmomenten, het lachen, het plezier, het eindeloos wachten, ... het zal ons altijd bijblijven en wie weet zien we de Chadar ooit nog eens weer want deze trekking zal voor altijd diep in ons geheugen gegrift staan!
Dit was niet zo maar reizen, dit was Anders Reizen!

Yullay!

Betty Moureaux

Anders Reizen reisbegeleidster

De foto's van deze trekking kan je bekijken op <http://picasaweb.google.com/bettym992010>.

